

Maa jeg hertil knytte en lille Bemærkning.

Hvad der i og for sig kan kaldes „nok“, kan der være delte Meninger om.

At der blandt Kvindesagens Tilhængere er Kvinder, der har ofret baade Tid og Kræfter for de smaa i Samfundet vil ingen betvivle, at der er Kvinder med varmt Hjertelag, som intet hellere ønsker end at kunne bringe Hjælp, hvor der trænges til Hjælp, — skal heller ikke bestrides. Men ser vi paa „Gerningerne, hvoraf man skal kendes“, — ikke for de enkeltes Vedkommende, men for Kvindesagens Tilhængere i sin Helhed — kan der da ikke være Grund til at spørge: er det virkelig „nok“?

Spørger vi disse Smaakaarsfolk: „Hvad har Kvindesagens Tilhængere nu egentlig hjulpet Jer med? — da vil de maaske svare: „skaffet os en Lov, der giver os Ret til at beholde, hvad vi selv fortjener, — oprettet et Fæstekontor, hvor vi trygt kan henføre os, — oprettet en Fagskole for Syersker m. m. m., altsammen noget, som vi er meget taknemlige for, — men i den store Kamp, hvor det gælder os alle, hvor vi maa sejre om det ellers skal blive os muligt at bevare et Hjem for os selv og vore Børn, der har vi staaet alene“.

Saaledes vil disse Kvinder utvivlsomt svare, og — har de ikke Ret?

Ser vi hen til, hvad der virkelig er udrettet for Smaakaarsfolk, maa vi sikkert erkende, at i Sammenligning med hvad andre har gennemført, saa kan de selv, gennem deres egne Foreninger, fremvise „Gerninger, hvorefter de kan kendes“, som er langt mere til Gunst for dem selv end for andre.

At vore Kvindeforeninger „op-adtil“ har taget flere praktiske Opgaver op — er al Ære værd, men i det store Spørgsmaal, hvor det netop gælder Smaakaarsfolk, har man vitterlig ikke endnu vist Forstaaelse for den store Sammenslutnings-Tanke, som bærer og fremdeles vil komme til at bære hele den Bevægelse, der skal bringe lysere Kaar for denne Samfundsklasse.

Der er dog et Fremskridt at spore, og forhaabentlig vil der følge flere efter. Gang paa Gang har „Smaakaarsfolk“ blandt Kvinderne været stillet paa Prøve, om Fællesfølelsen var stærk nok til at hævde deres formentlige Ret — og Gang paa Gang har de bestaaet Prøven og derved bevist, at de havde Retten paa deres Side. Flere Strejker er sejrrikt gennemførte, hvorved Tusinder af Kvinder har faaet deres Kaar forbedret.

— Hvor har de faaet Hjælpen fra under disse Kampe? Absolut ikke fra „Kvindesagens Tilhængere“. Først nu i Sommer kan vi konstatere den glædelige Kendsgerning, at „Dansk Kvindesamfund“ havde Forstaaelse for en saadan Kamps Betydning, idet en meget stor Del af Foreningens Medlemmer støttede de kvindelige Herreskræddere, som blev ramte af Lockouten.

Vil Kvindesagens Venner fortsætte i dette Spor, — ikke blot forstaa den store Organisationstanke, men anerkende den og støtte den, da er vi nærmere ved at komme Smaakaars-

folkene til Hjælp — og nærmere ved at turde sige „nok“ end vi nogen Sinde før har været. Isaadanne Tilfælde gælder Sagen jo ikke 10 eller 30 Kvinder, men den gælder Tusinder, derfor er denne Bevægelse saa meget større end nogen anden. Og ingen Kvindesags-Kvinde vil jo af den Grund behøve at slaa af paa sine øvrige Idealer; — tvertimod. —

Vil Kvindesagens Tilhængere virkelig tage dette Stade, da vil de sikkert ogsaa fæste Opmærksomheden paa andet, end hvad der af Fejl og Misgreb kan paavises hos Smaakaarsfolk, — vel vidende at det er langt lettere for dem, der lever paa Livets Solside at misbillige Bitterhed og Mistillid blandt hine, end det for dem, der lever paa Skyggesiden, er at undgaad den. Man stille ikke de største Krav til den, der har mindst Forudsætning for at kunne opfylde dem.

Annette Jensen.

Sundhedsforeningen

afholdt i Torsdags sit første offentlige Møde i Lokalerne Østergade 15 med Foredrag af Dr. Clod Hansen. Flere af Byens Læger har beredvillig tilsagt Foreningen sin Bistand med forskellige Foredrag, Foreninger, der ønsker saadanne afholdt, anmodes om at henvende sig til Foreningens Sekretær, Fru Johanne Meyer, Nørrevoldgade 54.

Dansk Kvindesamfunds Virksomhed.

Dansk Kvindesamfunds Københavns Kreds afholdt forrige Mandag Aften sit første Klubmøde for i Vinter. Formanden: Frk. Anne Bruun, bød velkommen og bebudede senere et Møde afholdt angaaende Sommerens store Begivenhed, om der ikke fra Kvindernes Side kan gøres noget for at forebygge en Gentagelse af en saadan Kamp.

Da Frk. Bruun — grundet paa et andet Møde, maatte forlade Selskabet, bragte Fru Norrie nogle Meddelelser fra det store Kvindestevne i London, hvoraf hidsættes følgende, for hele Kvindebevægelsen saa karakteristiske Tildragelser, som vistnok ikke har været offentlig fremsat her hjemme. En af de Kvinder, som der paa Kongressen blev bragt den største Hyldelse, var Miss Anthony: Generalen for Kvindernes Stemmerets-Bevægelse, en Dame omkring de 80. Saa Miss Anthony, var det, som i Aaret 1853 vakte sine Landsmænds Forfærdelse ved at bede om Ordet i en offentlig Forsamling i Amerika.

Et saa forrykt Fruentimmer havde Amerikanerne endnu den Gang ikke set. Miss Anthony vænnede dem dog til det, berejste Landet paa kryds og tvers og vakte sine Landsmandinders Interesser for deres egne Anliggender, indtil nu Amerikanerinderne har erobret baade Prædikestole og Valgtribuner og meget mer.

Miss Anthony, „Tante Susie“, vil være Bladets ældre Læsere en kær

og velkendt Skikkelse. Af tidligere Artikler, hvor hun findes omtalt, nævner vi bl. a. Brev fra Amerika af *Harriet Robinson*, Aarg. 1886, S. 122 — Breve fra Amerika af *K. Frederiksen*, 1893, S. 115 og „Et Jubilæum“ af samme Forfatter, Aarg. 1898, S. 115.

St. Stefans Haandgerningsforening.

Vi vil gerne lægge et godt Ord ind hos vore Læsere for St. Stefans Haandgerningsforening. Den ledes af et Bestyrelsesraad og har Frk. Marie Købke til Forstanderinde. Dens Virksomhed er af gammel Dato — den stiftedes 1876 — saa vi skal kun minde om, at dens Formaal er at hjælpe og støtte de fattige Hjem ved at skaffe Husmødrene i St. Stefans og Hellig Kors Sogne lønnet Hjemmearbejde og at yde Trængende umiddelbar Understøttelse ved Gaver, bestaaende i Klædningsstykker — og hertil benyttes det Overskud af færdigt syede Arbejder, som ikke absolut egne sig til Bortsalg; en Del Arbejdersker er uøvede og maa først gennemgaa en Uddannelse. Der lægges navnlig Vægt paa Linnedsyning, Strikning og Hækling. Igennem Medlemsbidrag og anden Pengehjælp har Foreningen set sig i Stand til at udstrække sin Hjælp til Børnehjem, Asyl o. l. Bestyrerinden og de Damer, der yde deres Hjælp ved Ledelsen af Haandgerningsarbejdet, modtage intet Vederlag. Arbejdslønnen svarer til, hvad der af de større handlende betales for lignende vel udført Arbejde, men den er herens for de øvede og de uøvede Arbejdersker. — I 1898 beskæftigedes i alt 65 Arbejdersker; den højeste Arbejdsløn for en enkelt var 276 Kr. Der udbetaltes kontant i Arbejdsløn 3,421 Kr. og der er til Asyl o. l. anvendt 600 Kr. — Medlemsbidraget er 5 Kr. aarlig; men for dette gives hverandet Aar en „Portion“ Klæder til Uddeling. Værdien af disse Portioner var i 1898 1,582 Kr. Det sædvanlige Efteraarsudsalg finder Sted i St. Stefans Menighedshus „Karmel“, Gentoftegade 12, 1. S., Fredag den 3. og Lørdag den 4. November. Man støtter en god Sag ved at gaa derhen og købe, og saa indmelde sig som Medlem.

Kvinden og Samfundet

bestilles for Oktober Kvartal paa Bladets Kontor, Nørregade 33 St. 57 Øre. Beløbet kan sendes i Frimærker, Til næste Kvartal modtager Postvæsenet Abonnement.

Venner af Bladet, som hver i sin Kreds vil samle Abonnenter og sende Beløbet samt nøjagtige Adresser under et til Bladets Kontor, vil gøre os en meget stor Tjeneste.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Bladets Kontor.

Kvinden og Samfundet kan faaes à 5 Øre pr. Nr. paa Bladets Kontor, Nørregade 33 St.

Undervisning i Linnedsyning. Maanedlige Kursus 10 Kr.

Johanne Nielsen, Vestergade 78, Odense.

Omstaaende Bestillingsseddel kan indsendes i udfyldt Stand til Bladets Kontor.

Magasin du Nord.

Dampvæveri, Gardin- og Møbelstof-Fabrik.

Hver Onsdag sælges Rester af alle Varesorter samt afskaarne mindre Maal af Partivarer under almindelig Pris.

Alt er mærket med Maal og Pris.

Ved disse billige Onsdags-Salg er altid Lejlighed til fordelagtige Indkøb, saavel af Fabrikvarer med Vævefejl som andre kurante Manufakturvarer.

Odder Broderihandel.

Stort Udvalg af alt til Broderifaget henhørende.

Lærerinder ved Højskoler og andre Haandgerningsskoler erholde 10 % Rabat.

Paategning udføres hurtigt og billigt paa alle Stoffer.

Hurtig Ekspedition.

Helga Videbæk, Odder.

Damer!!!

Hvis De ønsker en blød, frisk og glat Ansigtshud da gaa til

MRS. BARRIGAR

Enestaaende Resultater.

Fjerner **Filipenser** generende **Haarvæxt** og **Vorter** uden at efterlade Ar eller **Mærker**. For at blødgøre Huden anbefales **Skindfod Salve** det eneste Hudmiddel benyttet af **Adeline Patti**, hvilken tog 1ste Præmie paa **Chicago** Udstillingen.

Hundrede af Anbefalinger ligger til Efter-syn. Kun ægte naar **Mrs. Barrigars** Navn findes paa Daasen. **Klinik Nicolaigade II 2**, Mrs Barrigar fraraader paa det Bestemteste alle kunstige Midler mod Fjernelse af generende Haarvæxt. Kun Elektrolyse er ufeilbare.

Abonnement paa „Kvinden og Samfundet“, Oktober Kvartal, 57 Øre, tegnes herved:

Navn:

Stilling:

Betragt:

To Bøger. .

Den store Magt. Bodil.

(Af Johannes Vedel.)

(Sluttet.)

Som sagt, det er det, man sidder i Spænding og venter paa under Læsningen af Mallings Skuespil: Vil der blive rettet et Stormløb imod Fængslets Mur.

Det var dog vistnok Forfatterens Mening. Alle Forberedelser synes gjorte, og sjelden er de gjorte saa omhyggeligt som her. Blider og Kasteskyts baade af gammel og ny Konstruktion stilles op. Sprængbomben er lagt til Rette, der mangler blot at trykke paa Knappen. Da i det afgørende Øjeblik kommer der Strid imellem de to: Forfatteren og Teologen. Og Teologen sejrer.

Men i Stridens Hede falder der vægtige Ord, og navnlig falder der et Ord, som tænder og kaster Lys, og det vil lyse igennem Taagen for man-

ges Øjne. Det er, som mærker man Forfatterens Sjæl banke i dette Ord:

„Med dette Skriftsted: „den, som tager en fraskilt til Ægte, bedriver Hor,“ tramper man isende koldt paa varme Menneskehjarter. Dette er op-rørende Haan. Det Ord er sagt af En, som i sin dybe Retsfølelse glødede i Harme over den Raahed, hvormed Manden i sit indbildte Selvherskerdømme vovede at behandle hende, der var hans jevnbyrdige i alt. Dette bund-egoistiske Storhedsvanvid, der turde behandle Hustruen som en Ting, han ved et Brev kunde skille sig af med og sende bort, naar han kededes ved hende — mod det taler han, og han slynger Tiden det lige i Ansigtet: *Ogsaa hun har en Ret!* Dette vældige Ord, der paa en Gang løser hende af Lænkerne og hæver hende fra at være Mandens Træl til fribaaren med lige Ret i det helligste af alle menneskelige Forhold — dette forløsende Ord tager man, og i den stores Navn smeder man det om til ny Lænker.“

Dette er endelig en Klaring og

Forklaring af det Skriftsted, som Forfatteren har Ret i, „er bleven brugt til at trampe isende koldt paa varme Menneskehjarter med.“ Det er kun Skade, at den modige Forfatter og Præstemand ikke har holdt sin Forklaring fast og fulgt den som Lede-traad til Bogens Slutning.

Det er, som han bliver bange for sin egen Dristighed, og saa bøjer han af og lader den stakkels Bodil og hendes Hjertensven i Stikken. Til Trods for, at Forfatteren i de tre første Akter paa det mest indtrængende og soleklare har vist, at den Forbindelse, Bodil er bleven forledet til at indgaa, ikke er en Sammenføjelse af Gud, saa lader han hende dog i sidste Akt blive bragt som et Slagtoffer paa det Alter, der i Kristendommens Navn indrammes med Ordet: Hvad Gud har sammenføjet, skal intet Menneske adskille.

Dette er en uklar og utilfredsstillende Løsning og den virker derfor som en Skuffelse paa Læseren. Naturligvis kan den forsvares ud fra den

Betragtning, at saaledes gaar det til i Verden, saa bagvendt bliver Biblens Ord anvendt. Men naar Forfatteren dog har i Sinde at slaa et Slag imod denne iskolde, hjerteknusende Anvendelse — og det Indtryk faar man afgjort af hans Bog — saa skulde han haft Mod til at føre Slaget helt igennem.

Vore Dages Skandinavisme.

Det var en Kvinde: Dronning Margrethe, der i sin Tid samlede Nordens Riger til et. I vore Dage er det en Skandinavisme af en noget anden Art, der er fremme. Bj. Bjørnson giver den Udtryk i disse Ord: „Et i Neutralitetsforbund enigt Norden; de tre Korsflag i Samfund og Frihed over et